

قانون مطبوعات

ن والقلم و ما یسطرون ... سوگند به قلم و آنچه می نویسد.

قرآن کریم

نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آنکه محل به مبانی اسلام با حقوق عمومی باشند. تفصیل آن را قانون معین می کند.

قانون اساسی اصل ۲۴

فصل اول: تعریف مطبوعات

ماده ۱: مطبوعات در این قانون عبارتند از نشریاتی که بطور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه های گوناگون خبری، انتقادی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، کشاورزی، فرهنگی، دینی، علمی، فنی، نظامی، هنری، ورزشی و نظایر اینها منتشر می شوند.

تبصره ۱: انتشار فوق العاده اختصاص به نشریه ای دارد که به طور مرتب انتشار می یابد.

تبصره ۲: نشریه ای که بدون اخذ پروانه از هیأت نظارت بر مطبوعات منتشر گردد از شمول قانون مطبوعات خارج بوده و تابع قوانین عمومی است.

تبصره ۳: کلیه نشریات الکترونیکی مشمول مواد این قانون است.

فصل دوم: رسالت مطبوعات

ماده ۲: رسالتی که مطبوعات در نظام جمهوری اسلامی بر عهده دارد، عبارتست از:

الف: روشن ساختن افکار عمومی و بالا بردن سطح معلومات و دانش مردم در یک یا چند زمینه مورد اشاره در ماده ۱.

ب: پیشبرد اهدافی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی بیان شده است.

ج: تلاش برای نفی مرزبندیهای کاذب و تفرقه انگیز و قرار ندادن اقشار مختلف جامعه در مقابل یکدیگر، مانند دسته بندی مردم براساس نژاد، زبان، رسوم، سنن محلی و ...

د: مبارزه با مظاهر فرهنگ استعماری (اسراف، تبذیر، لغو، تجمل پرستی، اشاعه فحشا، و ...) و ترویج و تبلیغ فرهنگ اصیل اسلامی و گسترش فضایل اخلاقی.

ذ: حفظ و تحکیم سیاست نه شرق و نه غربی.

تبصره: هریک از مطبوعات باید حداقل در تحقق یکی از موارد فوق الذکر سهمیم و با موارد دیگر به هیچ وجه در تضاد نبوده و در مسیر جمهوری اسلامی باشد.

فصل سوم: حقوق مطبوعات

ماده ۳: مطبوعات حق دارند نظرات، انتقادات سازنده، پیشنهادهای، توضیحات مردم و مسئولین را با رعایت موازین اسلامی و مصالح جامعه درج و به اطلاع عموم برسانند.

تبصره: انتقاد سازنده مشروط به دارا بودن منطق و استدلال و پرهیز از توهین، تحقیر و تخریب می‌باشد.^P

ماده ۴: هیچ مقام دولتی و غیردولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله‌ای در صدد اعمال فشار بر مطبوعات برآید و یا به سانسور و کنترل نشریات مبادرت کند.

ماده ۵: کسب و انتشار اخبار داخلی و خارجی که به منظور افزایش آگاهی عمومی و حفظ مصالح جامعه باشد با رعایت این قانون حق قانونی مطبوعات است.

تبصره ۱: متخلف از مواد ۴ و ۵ به شرط داشتن شاکی به حکم دادگاه به انفصال خدمت از شش ماه تا دو سال و در صورت تکرار به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم خواهد شد.

تبصره ۲: مصوبات شورای عالی امنیت ملی برای مطبوعات لازم‌التباع است. در صورت تخلف، دادگاه می‌تواند نشریه متخلف را موقتاً تا دو ماه توقیف و پرونده را خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۳: مطالب اختصاصی نشریات اگر به نام پدیدآورنده اثر به نام اصلی یا مستعار منتشر شود به نام او و در غیر این صورت به نام نشریه، مشمول حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان می‌باشد.

فصل چهارم: حدود مطبوعات

ماده ۶: نشریات جز در موارد اخلاف به مبانی و احکام اسلام و حقوق عمومی و خصوصی که در این فصل مشخص می‌شوند آزادند:

۱. نشر مطالب الحادی و مخالف موازین اسلامی و ترویج مطالبی که به اساس جمهوری اسلامی لطمه وارد کند.
۲. اشاعه فحشاء و منکرات و انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی.
۳. تبلیغ و ترویج اسراف و تبذیر.
۴. ایجاد اختلاف مابین اقشار جامعه، به ویژه از طریق طرح مسائل نژادی و قومی.
۵. تحریص و تشویق افراد و گروهها به ارتکاب اعمالی علیه امنیت، حیثیت و منافع جمهوری اسلامی ایران در داخل یا خارج.

^P قانون الحاق یک بند و تبصره به ماده ۶ قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۷/۵/۲۵

اصلاح آئین‌نامه اجرایی قانون مطبوعات م ۷/۱۱/۷۷

۶. فاش نمودن و انتشار اسناد و دستورها و مسایل محرمانه، اسرار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، نقشه و استحکامات نظامی، انتشار مذاکرات غیر علنی مجلس شورای اسلامی و محاکم غیر علنی دادگستری و تحقیقات مراجع قضایی بدون مجوز قانونی.

۷. اهانت به دین مبین اسلام و مقدسات آن و همچنین اهانت به مقام معظم رهبری و مراجع مسلم تقلید.

۸. افترا به مقامات، نهادها، ارگانها، و هریک از افراد کشور و توهین به اشخاص حقیقی و حقوقی که حرمت شرعی دارند، اگر چه از طریق انتشار عکس یا کاریکاتور باشد.

۹. سرقت‌های ادبی و همچنین نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروه‌های منحرف و مخالف اسلام داخلی و خارجی به نحوی که تبلیغ از آنها باشد حدود موارد فوق را آئین‌نامه مشخص می‌کند..

تبصره: سرقت ادبی عبارتست از نسبت دادن عمدی تمام یا بخش قابل توجهی از آثار و نوشته‌های دیگران به خود یا غیر ولو به صورت ترجمه.

۱۰. استفاده ابزاری از افراد در تصاویر و محتوا و تحقیر و توهین به جنس زن، تبلیغ، تشریفات و تجملات نامشروع و غیر قانونی.

۱۱. پخش شایعات و مطالب خلاف واقع و یا تحریف مطالب دیگران.

۱۲. انتشار مطلب علیه اصول قانون اساسی.

تبصره ۲: متخلف از موارد مندرج در این ماده مستوجب مجازات‌های مقرر در ماده ۶۹۸ مجازات اسلامی خواهد بود و در صورت اصرار، مستوجب تشدید مجازات و لغو پروانه می‌باشد.

ماده ۷: موارد ذیل ممنوع و جرم محسوب می‌شود.

الف: چاپ و انتشار نشریه‌ای که پروانه برای آن صادر نشده و یا پروانه آن لغو گردیده و یا به دستور دادگاه به طور موقت یا دائم تعطیل گردیده است.

ب: انتشار نشریه به گونه‌ای که اکثر مطالب آن مغایر باشد با آنچه که متقاضی به نوع آن متعهد شده است.

ج: انتشار نشریه به نحوی که با نشریات موجود یا نشریاتی که به طور موقت یا دائم تعطیل شده‌اند از نظر نام، علامت و شکل اشتباه شود.

د: انتشار نشریه بدون ذکر نام صاحب امتیاز و مدیر مسؤول و نشانی اداره نشریه و چاپخانه آن.

تبصره: مراکز نشر، چاپ، توزیع و فروش نشریات، مجاز به چاپ و انتشار و عرضه مطبوعات و نشریاتی که از سوی دادگاه صالح یا هیأت نظارت مغایر با اصول مندرج در این قانون تشخیص داده شود، نمی‌باشند.

فصل پنجم: شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه

ماده ۸: انتشار نشریه توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با سرمایه ایرانی و اخذ پروانه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آزاد است. استفاده نشریات از کمک خارجی مستقیم یا غیر مستقیم ممنوع و جرم محسوب می‌شود.

تبصره ۱: مطبوعاتی که از طرف سازمانهای آزادی بخش اسلامی کشورهای دیگر منتشر می‌شود می‌تواند با سرمایه و مسئولیت اشخاص غیر ایرانی در چهارچوب قوانین مربوط به خارجیان مقیم ایران موافقت وزارتین ارشاد و امور خارجه منتشر شوند.

تبصره ۲: کمکهای اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی غیر دولتی که با نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور خارجه دریافت گردد مشمول این ماده نخواهد بود.

تبصره ۳: واگذاری امتیاز نشریه به غیر اعم از قطعی، شرطی، اجاره و امثال آن ممنوع است و جرم محسوب می‌شود مگر در صورت درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت.

ماده ۹: الف: شخص حقیقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط زیر باشد:

۱. تابعیت ایران.
  ۲. دارا بودن حداقل ۲۵ سال سن.
  ۳. عدم حجر و ورشکستگی به تقلب و تقصیر.
  ۴. عدم اشتها به فساد اخلاق و سابقه محکومیت کیفری براساس موازین اسلامی که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.
  ۵. داشتن صلاحیت علمی در حد لیسانس و یا پایان سطح در علوم حوزه‌ای به تشخیص هیأت نظارت (موضوع ماده ۱۰ این قانون)
  ۶. پایبندی و التزام عملی به قانون اساسی.
- ب: اشخاص حقوقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱. مراحل قانونی ثبت شخصیت حقوقی طی شده باشد و در اساسنامه و یا قانون تشکیل خود مجاز به انتشار نشریه باشد.
۲. زمینه فعالیت نشریه مرتبط با زمینه فعالیت شخص حقوقی بوده و محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی شخصیت حقوقی باشد.

تبصره ۱: متقاضی امتیاز نشریه موظف است خود یا شخص دیگری را به عنوان مدیر مسؤول واجد شرایط مندرج در این ماده معرفی نماید.

تبصره ۲: برای نشریات داخلی یک سازمان، مؤسسه و شرکت دولتی یا خصوصی که فقط برای استفاده کارکنان منتشر و رایگان در اختیار آنان قرار می‌گیرد تنها اجازه وزارت ارشاد اسلامی با رعایت ماده ۲ این قانون کافی است.

تبصره ۳: با یک پروانه نمی‌توان بیش از یک نشریه منتشر کرد.

تبصره ۴: صاحب امتیاز در قبال خط مشی کلی نشریه مسؤول است و مسئولیت یکایک مطالبی که در نشریه به چاپ می‌رسد

و دیگر امور در رابطه با نشریه به عهده مدیر مسئول خواهد بود.

تبصره ۵: نخست‌وزیران، وزیران، استانداران، امرای ارتش و شهربانی، ژاندارمری، رؤسای سازمانهای دولتی، مدیران عامل و رؤسای هیأت مدیره شرکتها و بانکهای دولتی و کلیه شرکتها و مؤسساتی که شمول حکم در مورد آن مستلزم ذکر نام است، نمایندگان مجلسین، سفراء، فرمانداران، شهرداران، رؤسای انجمن‌های شهر و شهرستان تهران و مراکز استانها، اعضای ساواک، رؤسای دفاتر رستاخیز در تهران و مراکز استانها و شهرستانها و وابستگان به رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ در مشاغل مذکور بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات، رادیو تلویزیون با سخنرانی در اجتماعات خدمتگزار تبلیغاتی رژیم گذشته بوده‌اند، از انتشار نشریه و هرگونه فعالیت مطبوعاتی محرومند.

تبصره ۶: هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول از مراجع ذیصلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. استعلام نمایند. مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نماید. در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می‌گردد.

تبصره ۷: مسؤولیت مقالات و مطالبی که در نشریه منتشر می‌شود به عهده مدیر مسئول است ولی این مسؤولیت نافی مسؤولیت نویسنده و سایر اشخاصی که در ارتکاب جرم دخالت داشته باشند نخواهد بود.

تبصره ۸: اعضاء و هواداران گروه‌های غیر قانونی و محکومین دادگاههای انقلاب اسلامی که به جرم اعمال ضد انقلابی و یا علیه امنیت داخلی و خارجی محکومیت یافته‌اند و همچنین کسانی که علیه نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت و یا تبلیغ می‌کنند حق هیچگونه فعالیت مطبوعاتی و قبول سمت در نشریات را ندارند.

ماده ۱۰: اعضاء هیأت نظارت بر مطبوعات که از افراد مسلمان و صاحب صلاحیت علمی و اخلاقی لازم و مؤمن به انقلاب اسلامی می‌باشند عبارتند از:

الف: یکی از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

ب: وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی.

ج: یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس.

د: یکی از اساتید دانشگاه به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی.

ه: یکی از مدیران مسئول مطبوعات به انتخاب آنان.

و: یکی از اساتید حوزه علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم

ز: یکی از اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب آن شورا

تبصره ۱: این هیأت ظرف دوماه پس از تصویب این قانون در دوره اول و در دوره‌های بعد ظرف یک ماه قبل از اتمام مدت مقرر برای مدت دو سال به دعوت وزیر ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود.

تبصره ۲: تصمیمات هیأت نظارت قطعی است، این امر مانع شکایت و اقامه دعوی افراد ذی‌نفع در محاکم نخواهد بود.

تبصره ۳: دبیرخانه هیأت نظارت با امکانات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود و زیر نظر آن هیأت انجام وظیفه می‌نماید.

تبصره ۴: وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ریاست هیأت نظارت بر مطبوعات را بر عهده خواهد داشت و پاسخگوی عملکرد هیأت مذکور در مجلس و دیگر مراجع ذی‌صلاح خواهد بود.

ماده ۱۱: رسیدگی به درخواست صدور پروانه و تشخیص صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول به عهده هیأت نظارت بر مطبوعات است.

تبصره: در صورتی که صاحب پروانه یکی از شرایط مقرر در ماده ۹ این قانون را فاقد شود، به تشخیص هیأت نظارت مقرر در ماده ۱۰ و با رعایت تبصره‌های آن پروانه نشریه لغو می‌شود.

ماده ۱۲: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است تخلف نشریات را رأساً یا به تقاضای دو نفر از اعضای هیأت نظارت ظرف مدت یک ماه مورد بررسی قرار داده و در صورت لزوم به طور مستقیم و یا از طریق هیأت نظارت، مراتب را جهت پیگرد قانونی به دادگاه صالح تقدیم نماید.

تبصره: در مورد تخلفات موضوع ماده ۶ به جز بند ۳ و ۴ و بندب، ج. و د ماده ۷. هیأت نظارت می‌تواند نشریه را توقیف نماید و در صورت توقیف موظف است ظرف یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به دادگاه ارسال نماید.

ماده ۱۳: هیأت نظارت مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت تقاضا جهت امتیاز یک نشریه درباره صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول با رعایت شرایط مقرر در این قانون رسیدگی‌های لازم را انجام داده و مراتب رد یا قبول تقاضا را با ذکر دلایل و شواهد جهت اجرا به وزیر ارشاد گزارش نماید، و وزارت ارشاد اسلامی موظف است حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ موافقت هیأت نظارت برای متقاضی پروانه انتشار صادر کند.

ماده ۱۴: در صورتی که مدیر مسئول شرایط مندرج در ماده ۹ را فاقد گردد، یا فوت شود و یا استعفا دهد، صاحب امتیاز موظف است حداکثر ظرف ۳ ماه شخص دیگری را که واجد شرایط باشد به وزارت ارشاد اسلامی معرفی کند، در غیر اینصورت از انتشار نشریه او جلوگیری می‌شود، تا زمانی که صلاحیت مدیر به تأیید نرسیده است، مسؤولیت‌های مدیر به عهده صاحب امتیاز است.

ماده ۱۵: اعلام نظر هیأت نظارت مبنی بر تأیید یا عدم تأیید مدیر مسئول جدید، حداکثر سه ماه از تاریخ معرفی توسط وزارت ارشاد اسلامی خواهد بود.

ماده ۱۶: صاحب امتیاز موظف است ظرف شش ماه پس از صدور پروانه، نشریه مربوط را منتشر کند و در غیر اینصورت با یک بار اخطار کتبی و دادن فرصت پانزده روز دیگر در صورت عدم عذر موجه اعتبار پروانه از بین می‌رود، عدم انتشار منظم نشریه در یکسال نیز اگر بدون عذر موجه (به تشخیص هیأت نظارت) باشد موجب لغو پروانه خواهد بود.

تبصره: نشریه‌ای که سالانه منتشر می‌شود (سالنامه از ماده فوق مستثنی بوده و در صورت عدم نشر ظرف یک سال بدون

عذر موجه پروانه صاحب امتیاز لغو خواهد شد.)

ماده ۱۷: پروانه‌هایی که بر طبق مقررات سابق برای نشریات کنونی صادر شده است به اعتبار خود باقی است، مشروط بر اینکه ظرف سه ماه از تاریخ اجرای این قانون، صاحب امتیاز برای تطبیق وضع خود، با این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۸: در هر شماره باید نام صاحب امتیاز، مدیر مسؤول، نشانی اداره و چاپخانه‌ای که نشریه در آن به چاپ می‌رسد و نیز زمینه فعالیت و ترتیب انتشار نوع نشریه (دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، ادبی، هنری و غیره) در صفحه معین و محل ثابت اعلان شود، چاپخانه‌ها نیز مکلف به رعایت مفاد این ماده می‌باشند.

ماده ۱۹: نشریات در چاپ آگهی‌های تجارتي که مشتمل به تعریف و تمجید کالا یا خدماتی که از طرف یکی از مراکز تحقیقاتی کشور که برحسب قوانین رسمیت داشته باشند، تأیید گردد با رعایت ماده ۱۲ آئین‌نامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانونهای آگهی تبلیغاتی و بندهای مربوطه مجاز می‌باشند.

تبصره: در مواردی که طبق این ماده، مطبوعات مجاز به درج آگهی‌های مشتمل بر تعریف و تشویق از کالا و خدمات هستند، متن این تعریف و تشویق نمی‌تواند از متن تقدیرنامه رسمی مراکز قانونی مذکور در این ماده فراتر رود.

ماده ۲۰: هر روزنامه یا مجله باید دفاتر محاسباتی پلمپ شده بر طبق قانون تهیه و کلیه مخارج و درآمد خود را در آن ثبت کند و بیلان سالانه درآمد و مخارج را به وزارت ارشاد اسلامی بفرستد، وزارت ارشاد اسلامی هروقت لازم بداند، دفاتر مالی مؤسسات را بازرسی می‌نماید.

تبصره: کلیه مطبوعات مکلفاند همه ماهه تیراژ فروش ماهیانه خود را کتباً به وزارت ارشاد اسلامی اطلاع دهند.

ماده ۲۱: مدیران مسؤول نشریات موظفند از هر شماره نشریه، دو نسخه به هر یک از مراجع زیر به طور مرتب و رایگان ارسال نمایند:

الف: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب: مجلس شورای اسلامی.

ج: دادگستری مرکز استان محل نشر.

ماده ۲۲: ورود مطبوعات به کشور و نیز خروج آن براساس موازین شرعی و قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی است.

ضوابط ورود و خروج آن ظرف شش ماه توسط وزارت ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.^۱

^۱ استفساریه ماده ۲۲ قانون مطبوعات

موضوع استفسار

با توجه به اینکه تصویب آئین‌نامه اجازه ورود و خروج مطبوعات و نشریات مطابق بند ۲۰ ماده ۲ قانون اخیرالتصویب اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عهده هیأت وزیران محول گردیده آیا تقدیم لایحه ضوابط ورود و خروج مطبوعات موضوع ماده ۲۲ قانون مقدم التصویب مطبوعات ضرورت دارد یا خیر؟

فصل ششم: جرایم

ماده ۲۳: هرگاه در مطبوعات مطالبی مشتمل بر توهین یا افتراء یا خلاف واقع و یا انتقاد نسبت به شخص (اعم از حقیقی یا حقوقی) مشاهده شود، ذینفع حق دارد پاسخ آن را ظرف یک ماه کتباً برای همان نشریه بفرستد و نشریه مزبور موظف است این گونه توضیحات و پاسخها را در یکی از دو شماره‌ای که پس از وصول پاسخ منتشر می‌شود، در همان صفحه و ستون و با همان حروف که اصل مطلب منتشر شده است، مجانی به چاپ برساند، به شرط آنکه جواب از دو برابر تجاوز نکند و متضمن توهین و افترا به کسی نباشد.

تبصره ۱: اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند، حق پاسخگویی مجدد برای معترض باقی است. درج قسمتی از پاسخ به صورتی که آن را ناقص یا نامفهوم سازد و همچنین افزودن مطالبی به آن در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره درج شود.

تبصره ۲: پاسخ نامزدهای انتخاباتی در جریان انتخابات باید در اولین شماره نشریه درج گردد. به شرط آنکه حداقل شش ساعت پیش از زیر چاپ رفتن نشریه پاسخ به دفتر نشریه تسلیم و رسید دریافت شده باشد.

تبصره ۳: در صورتی که نشریه از درج پاسخ امتناع ورزد یا پاسخ را منتشر نسازد، شاکی می‌تواند به دادگستری شکایت کند و رئیس دادگستری در صورت احراز صحت شکایت جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار می‌کند و هرگاه این اخطار مؤثر واقع نشود، پرونده را پس از دستور توقیف موقت نشریه که مدت آن حداکثر از ده روز تجاوز نخواهد کرد به دادگاه ارسال می‌کند.

تبصره ۴: اقدامات موضوع این ماده و تبصره‌های آن نافه اختیارات شاکی در جهت شکایت به مراجع قضائی نمی‌باشد.

ماده ۲۴: اشخاصی که اسناد و دستورهای محرمانه نظامی و اسرار ارتش و سپاه و یا نقشه‌های قلاع و استحکامات نظامی را در زمان جنگ یا صلح به وسیله یکی از مطبوعات فاش و منتشر کنند به دادگاه تحویل تا برابر مقررات رسیدگی شود.

ماده ۲۵: هر کس به وسیله مطبوعات، مردم را صریحاً به ارتکاب جرم یا جنایتی بر ضد امنیت داخلی یا سیاست خارجی کشور که در قانون مجازات عمومی پیش‌بینی شده است، تحریص و تشویق نماید در صورتی که اثری بر آن مترتب نشود، به مجازات

نظر مجلس

ماده واحده: ماده ۲۲ قانون مطبوعات مربوط به ضوابط ورود و خروج کل مطبوعات است که باید وسیله وزارت ارشاد تهیه و در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد ولی بند ۲۰ ماده ۲ قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مربوط به تعیین موارد مشکوک از غیر مشکوک است که باید ائین‌نامه آن به وسیله وزارت فرهنگ و ارشاد تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد، علی‌هذا این دو قانون از لحاظ موضوع باهم فرق دارند.

استفساریه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز پنجشنبه اول اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۲/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی: اکبر هاشمی

قانون اصلاح ماده ۲۲ قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده واحده: ماده ۲۲ قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ به شرح زیر اصلاح می‌گردد.

ماده ۲۲: ورود مطبوعات به کشور و نیز خروج آن بر اساس موازین شرعی و قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی ایران است.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم آذرماه یکهزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹/۹/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. /ن

رئیس مجلس شورای اسلامی: مهدی کروبی

معاونت همان جرم، محکوم و در صورتی که اثری بر آن مترتب نشود، طبق نظر حاکم شرع براساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۶: هرکس به وسیله مطبوعات به دین مبین اسلام و مقدسات آن اهانت کند، در صورتی که به ارتداد منجر شود حکم ارتداد در حق وی صاد و اجرا و اگر به ارتداد نینجامد طبق نظر حاکم شرع براساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۷: هرگاه در نشریه‌ای به رهبر جمهوری اسلامی ایران و یا مراجع مسلم تقلید اهانت شود، پروانه آن نشریه لغو و مدیر مسؤول و نویسنده مطلب به محاکم صالحه معرفی و مجازات خواهند شد.

تبصره: رسیدگی به جرایم موضوع مواد ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷ تابع شکایت مدعی خصوصی نیست.

ماده ۲۸: انتشار عکس‌ها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی ممنوع و موجب تعزیر شرعی است و اصرار بر آن موجب تشدید تعزیر و لغو پروانه خواهد بود.

ماده ۲۹: انتشار مذاکرات غیر علنی مجلس شورای اسلامی و مذاکرات غیر علنی محاکم دادگستری یا تحقیقات مراجع اطلاعاتی و قضایی که طبق قانون، افشای آن مجاز نیست ممنوع است و در صورت تخلف طبق نظر حاکم شرع و قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۳۰: انتشار هر نوع مطلب مشتمل بر تهمت یا افترا یا فحش و الفاظ رکیک یا نسبت‌های توهین‌آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص ممنوع است، مدیر مسئول جهت مجازات به محاکم قضائی معرفی می‌گردد، و تعقیب جرایم مزبور موکول به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت استرداد شکایت تعقیب در هر مرحله‌ای که باشد متوقف خواهد شد.

تبصره ۱: در موارد فوق شاکی اعم از حقیقی یا حقوقی، می‌تواند برای مطالعه خسارتی که از نشر مطالب مزبور بر او وارد آمده به دادگاه صالحه شکایت نموده و دادگاه نیز مکلف است نسبت به آن رسیدگی و حکم متناسب صادر نماید.

تبصره ۲: هرگاه انتشار مطالب مذکور در ماده فوق راجع به شخص متوفی بوده ولی عرفاً هتاکی به بازماندگان وی بحساب آید، هریک از ورثه قانونی می‌تواند از نظر جزایی یا حقوقی طبق ماده و تبصره فوق اقامه دعوی نماید.

ماده ۳۱: انتشار مطالبی که مشتمل بر تهدید به هتک شرف و یا حیثیت و یا افشای اسرار شخصی باشد ممنوع است و مدیر مسؤول به محاکم قضایی معرفی و باوی طبق قانون تعزیرات رفتار خواهد شد.

تبصره: در مورد مواد ۳۰، ۳۱ تا زمانی که پرونده در مرحله تحقیق و رسیدگی است، نشریه مورد شکایت حق ندارد نسبت به مورد رسیدگی مطلبی نشر دهد، در صورت تخلف رئیس دادگاه باید قبل از ختم تحقیقات حکم توقیف نشریه را صادر کند این توقیف شامل اولین شماره بعد از ابلاغ می‌شود و در صورت تکرار تا موقع صدور رأی دادگاه از انتشار نشریه جلوگیری می‌شود.

ماده ۳۲: هرکس در نشریه‌ای خود را بر خلاف واقع صاحب پروانه انتشار یا مدیر مسؤول معرفی کند، یا بدون داشتن پروانه به انتشار نشریه مبادرت نماید، طبق نظر حاکم شرع با وی رفتار خواهد شد.

مقررات این ماده شامل دارندگان پروانه و مدیران مسئولی که سمت‌های مزبور را طبق قانون از دست داده‌اند نیز می‌شود.

ماده ۳۳ الف: هرگاه در انتشار نشریه، نام یا علامت نشریه دیگری ولو با تغییرات جزئی تقلید شود به طوری که برای خواننده امکان اشتباه باشد، از انتشار آن جلوگیری و مرتکب به حبس تعزیری شصت و یک روز تا سه ماه و جزای نقدی از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال تا ده میلیون ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) محکوم می‌شود. تعقیب جرم و مجازات منوط به شکایت شاکی خصوصی است.

ب: پس از توقیف یک نشریه، انتشار هر نوع نشریه دیگر به جای نشریه توقیف شده به نحوی که به نشریه مذکور از نظر نام، علامت و شکل مشتبه شود ممنوع است و نشریه جدید بلافاصله توقیف می‌گردد. مرتکب به مجازات حبس تعزیری از سه ماه تا شش ماه و جزای نقدی از دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) محکوم می‌شود.

ماده ۳۴: رسیدگی به جرائم مطبوعاتی با توجه به قوانین مربوط به صلاحیت ذاتی می‌تواند در محاکم عمومی یا انقلاب یا سایر مراجع قضائی باشد. در هر صورت علنی بودن و حضور هیأت منصفه الزامی است.

تبصره: به جرائم مطبوعاتی در محاکم صالح مراکز استانها رسیدگی می‌شود.

ماده ۳۵: تخلف از مقررات این قانون جرم است و چنانچه در قانون مجازات اسلامی و این قانون برای آن مجازات تعیین نشده باشد متخلف به یکی از مجازاتهای ذیل محکوم می‌شود:

الف: جزای نقدی از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰ تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال)

ب: تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه‌ها و تا یک سال در مورد سایر نشریات.

تبصره: دادگاه می‌تواند در جرایم مطبوعاتی مجازات حبس و شلاق را به یکی از مجازاتهای ذیل تبدیل نماید:

الف: جزای نقدی از دو میلیون (۲/۰۰۰ تا پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال)

ب: تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه‌ها و تا یکسال در مورد سایر نشریات

ج: محرومیت از مسؤولیت‌های مطبوعاتی حداکثر تا پنج سال.

فصل هفتم: هیأت منصفه مطبوعات

ماده ۳۶: انتخاب هیأت منصفه به طریق ذیل خواهد بود:

هر دو سال یکبار در مهرماه جهت تعیین اعضای هیأت منصفه در تهران به دعوت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حضور وی و رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای شهر، رئیس سازمان تبلیغات و نماینده شورای سیاستگذاری ائمه جمعه سراسر کشور و در مراکز استان به دعوت مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان و با حضور وی و رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای شهر مرکز استان، رئیس سازمان تبلیغات و امام جمعه مرکز استان یا نماینده وی تشکیل می‌شود.

هیأت مذکور در تهران ۲۱ نفر و در سایر استانها ۱۴ نفر از افراد مورد اعتماد عمومی را از بین گروههای مختلف اجتماعی (روحانیون، اساتید دانشگاه، پزشکان، مهندسان، نویسندگان و روزنامه‌نگاران، وکلای دادگستری، دبیران و آموزگاران، اصناف، کارمندان، کارگران، کشاورزان، هنرمندان و بسیجیان. به عنوان اعضاء هیأت منصفه) انتخاب می‌کند.

تبصره ۱: چنانچه مفاد موضوع این ماده در مهلت مقرر انجام نشود، رئیس کل دادگستری مکلف می‌باشد نسبت به دعوت از افراد یاد شده و انتخاب هیأت منصفه اقدام نماید.

تبصره ۲: چنانچه به هر دلیلی اعضای هیأت منصفه به ده نفر یا کمتر برسد، هیأت مذکور در این ماده موظف است ظرف یک ماه تشکیل جلسه داده و نسبت به تکمیل اعضای هیأت منصفه اقدام نماید.

ماده ۱۸: متن ذیل به عنوان ماده ۳۷ الحاق می‌گردد:

ماده ۳۷: اعضاء هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

۱. داشتن حداقل ۳۰ سال سن و تأهل.
۲. داشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری.
۳. اشتها به امانت، صداقت و حسن شهرت.
۴. صلاحیت علمی و آشنایی با مسائل فرهنگی و مطبوعاتی.

ماده ۱۹: متن ذیل به عنوان ماده ۳۸ الحاق می‌گردد:

ماده ۳۸: پس از انتخاب اعضاء هیأت منصفه، موضوع ماده ۳۶. این قانون، مراتب توسط رئیس کل دادگستری استان به اعضاء ابلاغ می‌گردد. دادگاه رسیدگی کننده به جرائم مطبوعاتی، حداقل یک هفته قبل از زمان رسیدگی از تمامی اعضاء هیأت منصفه دعوت می‌کند تا در جلسه محاکمه حضور یابند. دادگاه با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء هیأت منصفه رسمیت خواهد یافت. اکثریت آراء حاضران ملاک تصمیم گیری هیأت منصفه خواهد بود، اعضاء هیأت موظفند تا پایان جلسات دادگاه حضور داشته باشند.

تبصره ۱: تصمیمات هیئت‌های نو منصفه با اکثریت مطلق عده حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره ۲: چنانچه در دو جلسه رسیدگی به یک پرونده جرم مطبوعاتی، هیأت منصفه به حد نصاب نرسد، دادگاه در جلسه سوم با حضور افراد حاضر حداقل به تعداد پنج نفر رسیدگی می‌نماید.

تبصره ۳: دبیرخانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات قوه قضائیه تشکیل و زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می‌نماید.

ماده ۲۰: متن ذیل و تبصره آن به عنوان ماده ۳۹ الحاق می‌گردد:

ماده ۳۹: هر یک از اعضاء هیأت منصفه چنانچه بدون عذر موجه در دو جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب دادگاه حاضر نشود یا از شرکت در اتخاذ تصمیم خودداری کند با حکم دادگاه رسیدگی کننده به دو سال محرومیت از عضویت در هیأت منصفه محکوم می‌شود. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره: هر یک از اعضاء هیأت منصفه به علت وجود عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حضور یابد موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی عذر خود را کتباً و به طور مستدل به استحضار دادگاه برساند، در غیر اینصورت عذر وی غیر موجه محسوب می‌گردد مگر عذرهایی که در این فاصله تا جلسه دادگاه حادث شده باشد در هر حال موظف است عذر خود را به دادگاه اعلام نماید.

عذر موجه همان است که در آئین دادرسی احصاء گردیده است.

ماده ۲۱: متن ذیل به عنوان ماده ۴۰ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۰: اعضاء هیأت منصفه در ابتدای اولین جلسه حضور خود در دادگاه، به خداوند متعال و در برابر قرآن کریم سوگند یاد می‌کنند بدون در نظر گرفتن گرایش‌های شخصی یا گروهی و با رعایت صداقت، تقوی و امانت‌داری، در راه احقاق حق و

ابطال باطل انجام وظیفه نمایند.

ماده ۲۲: متن ذیل به عنوان ماده ۴۱ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۱: موارد رد اعضای هیأت منصفه همان است که طبق قانون در مورد رد قضات پیش‌بینی شده است.

ماده ۲۳: متن ذیل به عنوان ماده ۴۲ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۲: هرگاه در حین محاکمه، اعضای هیأت منصفه سؤالاتی داشته باشند، مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می‌نمایند.

ماده ۲۴: متن ذیل به عنوان ماده ۴۳ و تبصره‌های آن الحاق می‌گردد:

ماده ۴۳: پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می‌دارند:

الف: متهم بزهکار است یا خیر؟

ب: در صورت بزهکاری آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱: پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ۲: در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر بزهکاری باشد دادگاه می‌تواند پس از رسیدگی رأی بر برائت صادر کند.

تبصره ۳: در صورتی که رأی دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد، رأی صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدید نظرخواهی است. در رسیدگی مرحله تجدید نظر حضور هیأت منصفه لازم نیست.

تبصره ۴: حضور هیأت منصفه در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم نیست.

ماده ۲۵: متن ذیل به عنوان ماده ۴۴ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۴: هرگاه حکم دادگاه مبنی بر برائت یا محکومیتی باشد که مستلزم سلب حقوق اجتماعی نباشد، از نشریه در صورتی که قبلاً توقیف شده باشد بی‌درنگ رفع توقیف خواهد شد و انتشار مجدد آن بلامانع می‌باشد.

فصل هشتم: موارد متفرقه

ماده ۲۶: متن ذیل به عنوان ماده ۴۵ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۵: نظارت دقیق بر عملکرد جرائد و انجام رسالت مطبوعاتی آنان بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. این امر مانع از انجام وظیفه مستقیم هیأت نظارت نخواهد بود.

ماده ۲۷: متن ذیل به عنوان ماده ۴۶ الحاق می‌گردد:

ماده ۴۶: صاحب امتیاز و مدیر مسؤول موظفند کلیه کارکنان نشریه را بیمه نمایند تا در صورتی که به حکم دادگاه یا رأی هیأت نظارت یا به هر دلیل دیگر نشریه تعطیل گردید، تا زمان اشتغال مجدد طبق مقررات قانون کار حقوق قانونی آنان پرداخت شود.

ماده ۲۸: ماده ۳۵ به ماده ۴۷ تغییر یافته و عنوان وزارت ارشاد اسلامی به «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» اصلاح می‌گردد.

ماده ۲۹: ماده ۳۶ به ماده ۴۸ تغییر و به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۴۸: این قانون از جمله درمورد نحوه تشکیل هیأت نظارت و هیأت منصفه از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و نیز از تاریخ تصویب، کلیه قوانین مغایر با آن از جمله لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۲۵/۵/۱۳۵۸ شورای انقلاب لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و نه ماده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سی‌ام فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای انقلاب اسلامی تصویب و در تاریخ ۷/۲/۱۳۷۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آیین نامه اجرایی قانون مطبوعات

مصوب ۱۷/۶/۱۳۸۱ و اصلاحات بعدی آن

فصل اول: تعریف و مشخصات مطبوعات

ماده ۱: مطبوعات به لحاظ زمان انتشار منظم می توانند با یکی از فواصل زمانی زیر منتشر شوند:
روزی یکبار (روزنامه) - هفته ای یکبار (هفته نامه) - دو هفته یکبار - ماهی یکبار (ماهنامه) - دو ماه یکبار - سه ماه یکبار (فصلنامه) - شش ماه یکبار - سالی یکبار (سالنامه).

تبصره ۱: نشریه الکترونیکی، نشریه ای است که در محیط دیجیتال با همان صورت، شرایط و ظواهر یک نشریه چاپی و طی فرآیند فعالیت مرسوم روزنامه نگاری و تحریریه ای تولید و به طور منظم و با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف معینی در یک یا چند زمینه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تولید و منتشر می شود.

تبصره ۲: نسخه دیجیتال نشریات چاپی دارای مجوز نیاز به اخذ مجوز جداگانه ندارد

ماده ۲: در نامگذاری نشریه باید از کلماتی استفاده شود که با نشریات موجود و یا با نشریاتی که به طور موقت یا دائم تعطیل شده اند اشتباه نشود و موجب تداعی نام آنها نباشد. همچنین نام نشریه نباید از کلمات نامانوس باشد و یا ایجاد شبهه وابستگی به سازمان های دولتی بنماید. در صورت بروز هر گونه اختلاف مرجع تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد بود.

ماده ۳: انتخاب روش هایی غیر از موارد ذکر شده در ماده (۱) قانون مطبوعات باید متناسب با رسالت مطبوعات باشد.

ماده ۴: انتشار فوق العاده - ویژه نامه و دیگر ضمایم با همان نام نشریه و منطبق با سایر مشخصات مندرج در پروانه انتشار با رعایت سایر ضوابط قانون مطبوعات مجاز می باشد.

تبصره ۱: چاپ هر گونه آگهی نامه به شکل نشریه توسط کانون های تبلیغاتی ممنوع است.

تبصره ۲: چاپ و انتشار ویژه نامه های محلی توسط روزنامه های سراسری در صورتی مجاز است که حجم آگهی های آن از سی درصد (۳۰٪) صفحات ویژه نامه بیشتر نباشد.

ماده ۵: ترجمه تمام یا قسمتی از مطالب مطبوعات دارای پروانه انتشار و انتشار منظم آن به طور جداگانه با رعایت سایر مشخصات مندرج در پروانه انتشار از جانب صاحب نشریه بلامانع می باشد.

ماده ۶: تکثیر مطبوعات موجود به همان زبان و شکلی که چاپ شده از طریق چاپ افست یا عکسبرداری یا طرق مشابه بدون اجازه صاحب امتیاز ممنوع می باشد.

ماده ۷: مطالب نشریه باید مطابق و متناسب با روش های مندرج در پروانه انتشار باشد و نشریه مجاز به درج مطالب و مقالات خارج از روش های مذکور که بر خط مشی کلی نشریه تأثیر بگذارد، نمی باشد.

ماده ۸: روزنامه ها و هفته نامه های محلی موظفند ضمن رعایت ماده (۲) قانون مطبوعات و متناسب با روش درخواستی، مطالبی پیرامون مسایل اجتماعی و فرهنگی محل انتشار نشریه جهت بالا بردن سطح آگهی های مردم درج نمایند.

ماده ۹: نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروه های منحرف و مخالف اسلام (داخلی و خارجی) به منظور تحقیق، نقد و رد مطالب در صورتی که تبلیغ محسوب نشود بلامانع است.

تبصره ۱: درج شایعات به نحوی که اصل مطلب کذب باشد ممنوع است.

تبصره ۲: نقدهای علمی جز در مواردی که انتشار مطلب علیه قانون اساسی باشد از شمول بند (۱۲) الحاقی ماده (۶) قانون مطبوعات مستثنا است.

ماده ۱۰: تغییر نام، روش و ترتیب انتشار نشریه بدون اطلاع و تصویب هیات نظارت بر مطبوعات ممنوع می باشد، تغییر در سایر موارد جز در موارد مصرح در قانون و مواردی که در حوزه اختیارات و مسئولیتهای هیات نظارت باشد با تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع است.

تبصره: هیأت نظارت بر مطبوعات حداکثر ظرف سه ماه به تقاضای تغییر وضعیت رسیدگی و اعلام نظر می کند.

ماده ۱۱: نشریه اجاره ای به نشریه ای اطلاق می شود که با درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت به موجب اجاره نامه ای اختیارات قانونی خود را در قبال دریافت وجه به فرد یا موسسه ای وا گذار می نماید.

فصل دوم: شرایط صدور پروانه و مجوز انتشار نشریه

ماده ۱۲: متقاضیان پروانه انتشار نشریه می بایست تقاضا نامه خود را به همراه نمونه تکمیل شده پرسشنامه ای که حاوی مشخصات فردی، سوابق اجتماعی - سیاسی - فرهنگی و شغلی و تعهدات قانونی باشد، به انضمام مدارک به شرح زیر در تهران به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستانها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل نمایند.

۱. چهار قطعه عکس ۴*۶

۲. دو برگ فتوکپی شناسنامه از تمام صفحات

۳. یک برگ گواهی عدم سابقه محکومیت کیفری بر اساس موازین اسلامی که موجب سلب حقوق اجتماعی باشد.

۴. یک برگ فتوکپی آخرین مدرک تحصیلی که به تأیید مراکز ذی صلاح رسیده باشد.

۵. **تبصره:** تشخیص صلاحیت متقاضیان بر عهده هیأت نظارت بر مطبوعات است.

ماده ۱۳: چنانچه متقاضی پروانه انتشار نشریه شخص حقوقی باشد تقاضای صدور پروانه همراه با معرفی فرد واجد شرایط به عنوان مدیر مسئول باید از سوی بالا ترین مقام مسئول باشد. در صورت موافقت پروانه انتشار به نام مرکز درخواست کننده صادر خواهد شد.

ماده ۱۴: احزاب، سازمان ها و جمعیت های سیاسی و اقلیت های دینی ایرانی در صورتی می توانند تقاضای صدور پروانه انتشار نشریه نمایند که اجازه فعالیت قانونی را دارا باشند.

تبصره: منظور از گروه های غیر قانونی گروه هایی هستند که از طریق وزارت کشور رسماً " غیر قانونی اعلام شده باشد.

ماده ۱۵: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت صدور مجوز انتشار مطبوعات سازمان های آزادیبخش اسلامی کشورهای دیگر در چهارچوب مقررات مربوط به خارجیان مقیم ایران با استعلام از مراکز ذی ربط و اخذ مدارک لازم و نیز موافقت وزارت امور خارجه بررسی لازم رابه عمل آورده و پس از موافقت شخصا اقدام می نماید.

ماده ۱۶: انتشار نشریه داخلی یک سازمان، موسسه و شرکت دولتی یا خصوصی منوط به کسب مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با رعایت ضوابط به شرح زیر میباشد:

۱. در خواست انتشار نشریه و معرفی مدیر مسئول پیشنهادی از سوی بالاترین مقام مسئول آن مرکز باشد.

۲. مطالب و اخبار عمدتاً در ارتباط با اهداف و شرح وظایف مرکز درخواست کننده و فقط برای استفاده کارکنان باشد.

۳. از درج هر گونه آگهی بازرگانی پرهیز نمایند.

۴. تعداد صفحات از ۴۸ صفحه تجاوز ننماید.

۵. رایگان باشد.

تبصره ۱: به یک مرکز و واحدهای تابعه آن فقط اجازه انتشار یک نشریه داخلی داده می شود.

تبصره ۲: صدور مجوز انتشار نشریات داخلی سازمانهای دولتی با رعایت سایر قوانین مربوط خواهد بود.

ماده ۱۷: عدم رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) قانون مطبوعات و این آیین نامه از سوی نشریات داخلی یک سازمان ، موسسه و شرکت دولتی یا خصوصی منجر به صدور تذکر کتبی و در صورت تکرار تخلف موجب ابطال مجوز خواهد شد

ماده ۱۸: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای صاحب امتیاز، پروانه انتشار و برای مدیر مسئول، کارت مدیر مسئولی صادر می نماید.

ماده ۱۹: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می تواند جهت اجرای ماده (۱۱) قانون مطبوعات ، تحقیقات لازم را به عمل آورده و در اختیار هیات نظارت بر مطبوعات قرار دهد. وزارتخانه ها و سازمانهای ذی ربط موظفند همکاری های لازم را به عمل آورند.

ماده ۲۰: متقاضیانی که صلاحیت انتشار نشریه توسط آنان بر اساس بند (۴) و یا تبصره (۵) ماده (۹) قانون مطبوعات مورد تأیید هیات نظارت بر مطبوعات قرار نگرفته است ، نمی توانند مجددا تقاضای انتشار نشریه نمایند.

ماده ۲۱: تاریخ رسمی ثبت تقاضای پروانه انتشار نشریه زمانی است که کلیه مدارک موردنیاز، از سوی متقاضی ارائه شده باشد.

ماده ۲۲: در صورت فوت صاحب امتیاز ، ورثه قانونی واجد شرایط وی در تقاضای صدور امتیاز نشریه مورث خود حق تقدم دارند، مگر اینکه فاقد شرایط لازم باشند. چنانچه ورثه در مهلت قانونی مذکور در ماده (۱۶) قانون مطبوعات از تقاضای انتقال امتیاز خودداری کنند و یا پس از صدور امتیاز اقدام به انتشار نشریه نمایند پروانه انتشار لغو می گردد.

فصل سوم: تکالیف صاحبان پروانه و مدیران مسئول مطبوعات

ماده ۲۳: مطبوعاتی که به شکل روزنامه منتشر می شوند مکلف به درج نام به طور کامل ، ترتیب و تاریخ انتشار ، شماره ردیف مسلسل و شماره صفحه در بالای تمام صفحات و نیز قیمت در صفحه اول می باشند. همچنین مطبوعاتی که به شکل مجله منتشر می شوند موظف به درج نام به طور کامل ، ترتیب و تاریخ انتشار ، شماره ردیف مسلسل، تعداد صفحات و قیمت بر روی جلد و نیز قید شماره هر صفحه در تمام صفحات می باشند.

تبصره: اضافه کردن هر گونه کلمه و یا عبارت به نام و یا آرم نشریه به جز آنچه که در پروانه انتشار و یا مجوز چاپ نشریه ذکر شده است ممنوع می باشد.

ماده ۲۴: هر یک از مطبوعات موظف به داشتن محلی به عنوان دفتر نشریه می باشند. صاحب پروانه نشریه موظف است نشانی محل دفتر نشریه را پس از اخذ پروانه انتشار کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نماید.

تبصره ۱: صاحب امتیاز نشریه موظف است در صورت تغییرنشانی محل دفتر نشریه ، مراتب را کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستان ها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط اطلاع دهد.

تبصره ۲: توزیع نشریه خارج از محدوده جغرافیایی شخص حقوقی (صاحب امتیاز) بلامانع است.

ماده ۲۵: کلیه مکاتبات مطبوعات با امضای صاحب پروانه یا مدیر مسئول نشریه و شخص دیگری که قبلا" از طرف مدیر مسئول کتبا" معرفی شده باشد معتبر می باشد. مکاتبات شخص معرفی شده در مواردی که قانون مطبوعات و آیین نامه اجرایی ، آن را از وظایف صاحب پروانه و یا مدیر مسئول شناخته است، اعتبار ندارد.

ماده ۲۶: کلیه مطبوعات موظفند تیراژ خود را طبق نمونه ای که حاوی تعداد نسخ چاپ شده و تعداد نسخ برگشتی است ، به تفکیک محل توزیع به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نمایند.

ماده ۲۷: مدیر مسئول نشریه موظف است نام چاپخانه طرف قرارداد چاپ نشریه را کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نماید.

ماده ۲۸: مدیران چاپخانه ها می بایست همزمان با خروج هر شماره نشریه از چاپخانه دو نسخه در تهران به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستان ها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل و برگه اعلام وصول دریافت دارند.

تبصره: ناشران نشریات داخلی سازمان ها و موسسات نیز باید دو نسخه از نشریه خود را به محض انتشار به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل دهند و برگه اعلام وصول دریافت دارند.

ماده ۲۹: در صورت لغو پروانه انتشار نشریه با اعلام کتبی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صاحب پروانه موظف است مدارک دریافتی از قبیل پروانه انتشار ، کارت مدیر مسئولی و کارت های خبرنگاری را ظرف مدت ده روز مسترد نماید .با سوء استفاده کنندگان از این مدارک برابر قانون رفتار خواهد شد.

فصل چهارم: سایر مقررات

ماده ۳۰: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بررسی و ارزیابی نشریات (تخصصی) از همکاری مراکز ذی صلاح استفاده می نماید .

ماده ۳۱: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سه ماه قبل از اتمام دوره هیات نظارت بر مطبوعات ضمن درج آگهی در نشریات کثیرالانتشار دعوتنامه ای به منظور اعلام نامزدی به مدیران مسئول مطبوعات ارسال نموده و پس از تایید صلاحیت نامزدها توسط هیات موضوع تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۰) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۵ مجدداً از کلیه مدیران مسئول جهت برگزاری انتخابات دعوت می نمایند. جلسه با حضور اکثریت مطلق مدیران مسئول رسمیت می یابد و اخذ رای با ورقه به صورت مخفی خواهد بود و نماینده انتخابی می بایست اکثریت مطلق آرای حاضران را به دست آورد .

تبصره ۱: چنانچه در مرحله اول اکثریت حاضر نشوند جلسه بعد پس از دو هفته تشکیل و با رای اکثریت حاضران نسبت به انتخاب نماینده مدیران مسئول اقدام می شود.

تبصره ۲: هر مدیر مسئول حتی اگر مدیرمسئولی چند نشریه را به عهده داشته باشد دارای یک رای خواهد بود.

تبصره ۳: آن گروه از مدیران مسئولی که یک سال قبل از برگزاری انتخاب حداقل یک شماره از نشریه خود را منتشر کرده باشند و یا پروانه انتشار نشریه شان به دلیل حکم قطعی دادگاه و یا ماده ۱۶ قانون مطبوعات توسط هیات نظارت بر مطبوعات ابطال نشده باشد می توانند در انتخابات شرکت کنند.

ماده ۳۲: چنانچه هر یک از اعضای هیات نظارت بر مطبوعات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سایر مراجع رسمی در مورد موضوع تبصره (۸) الحاقی ماده (۹) قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۷۹ ادعایی داشته باشند ، مدارک و مستندات خود را به اطلاع هیات نظارت بر مطبوعات می رسانند. هیأت یاد شده در صورت احراز تخلف در مورد رفع آن به مدیر مسئول نشریه اخطار می دهد. در صورت عدم رفع تخلف موضوع جهت رسیدگی به محاکم دادگستری ارجاع می شود.

تبصره: متخلف در صورت محکومیت تا پایان مدت محکومیت از فعالیت مطبوعاتی محروم خواهد بود.

ماده ۳۳: حذف شده است.

ماده ۳۴: در کلیه مواردی که هیئت نظارت بر مطبوعات ، اختیار توقیف موقت یا لغو پروانه نشریات را دارد ، قبل از هر گونه اتخاذ تصمیم موارد تخلف را کتبا" به مدیر مسئول نشریه با قید حداقل یک هفته مهلت پاسخگویی ابلاغ نماید.

ماده ۳۵: نسخ شده است.

ماده ۳۶: این آیین نامه جایگزین آیین نامه اجرایی قانون مطبوعات مصوب اسفند ماه ۱۳۶۴ ، موضوع تصویب نامه شماره ۱۱۱۶۴۸/ت ۴۹ مورخ ۲۵/۲/۱۳۶۶ و کلیه اصلاحات و الحاقات بعدی آن می گردد.